

Sydslesvigudvalgets beretning

2021

Sydslesvigudvalgets beretning

2021

Forord

I denne beretning giver vi fra Sydslesvigudvalgets side et tilbageblik på året, der gik, og beskriver vores arbejde samt de opgaver, vi varetog i 2021.

Beretningen indledes med en kort præsentation af Sydslesvigudvalget, og derefter introduceres udvalgets overordnede opgaver. Dernæst følger en beskrivelse af årets konkrete opgaver, herunder udarbejdelse af resultataftaler for 2022, projekttilskud 2021, den årlige besigtigelsestus m.v.

Årsmøder i Sydslesvig 2021.

Indhold

1. Resumé	6
1.2 Udvalgets sammensætning	7
Medlemmer af Sydslesvigudvalget	8
2. Sydslesvigudvalgets opgaver	8
2.1 Bindeled til det danske mindretal i Sydslesvig	8
2.2. Rådgivning af regeringens ministre	8
3. Sydslesvigudvalgets aktivitetskalender i 2021	10
3.1 Udvalgets møder	10
3.2 Fordeling af driftstilskud via en resultataftale	10
3.2.1 Ansøgninger om driftstilskud for 2022	11
3.2.2 Bevilgede driftstilskud 2022	13
3.3 Fordeling af bygge- og anlægstilskud 2021	15
3.4 Fordeling af projektilskud 2021	17
3.5 Korte resumèer af de enkelte projekter	18
3.5.1 Minority ChangeMaker Programme	18
3.5.2 Genforén dit fællesskab	18
4. Tilsynsvirksomhed	19
4.1. Kulturministeriets gennemgang af årsrapporter og årsregnskaber 2020	19
4.2. Midtvejsrapporteringer på resultataftaler for 2021	19
4.3 Besigtigelsesturen til Sydslesvig	20
4.4 Budgetmøder	21
5. Øvrige begivenheder i Sydslesvig	22
6. Udvalgets vederlæggelse	22
7. Afslutning og perspektivering	22

1. Resumé

2021 blev igen et år i skyggen af COVID-19 epidemien, og det satte også sit præg på Sydslesvigudvalgets arbejde. Mødelokalerne på Christiansborg blev i mange tilfælde erstattet af møder på TEAMS og Skype, og bl.a. de danske årsmøder og Folkemødet på Bornholm, hvor udvalgets medlemmer sædvanligvis deltager, blev afviklet i et meget mindre format end tidligere år. Det var dog glædeligt, at det lykkedes at gennemføre såvel den årlige besigtigelsestur og budgetmøderne i Flensborg, inden smitten igen bredte sig.

Besigtigelsesturen gik i år vestpå og involverede en række besøg rundt om i landsdelen, herunder i Husum.

og på vadehavssøen Sild. Det blev til mange inspirerende besøg og møder med de ildsjæle, der er med til at sikre dansk sprog og kultur i Sydslesvig.

Nyvalgt medlem af forbundsdagen Stefan Seidler.

2021 betød også et farvel til en række af de mennesker, vi har arbejdet sammen med både nord og syd for grænsen. I sensommeren meddelte Kultur- og Kirkeminister Joy Mogensen, at hun stoppede i politik. Vi vil gerne sige tak for det konstruktive samarbejde, og ser frem til dialogen med den nye minister, Ane Halsboe-Jørgensen.

Syd for grænsen lukkede Nordisk Informationskontor deres kontor i Flensborg. Også her vil vi gerne sige tak til både bestyrelse og medarbejdere for deres store engagement. A.P. Møller Skolen i Slesvig fik ny rektor, da Jørgen Kühl valgte at stoppe. Også her vil vi gerne kvittere for en kæmpe indsats.

Der skal også lyde en stor tak til Flemming Meyer, der ikke genopstillede som formand for SSW. Han har ydet en enorm indsats for partiet, for mindretallet og for hele landsdelen.

Af større politiske begivenheder var det særligt bemærkelsesværdigt, at det lykkedes SSW at få valgt en kandidat til Forbundsdagen. Det skete på baggrund af en imponerende flot valgkamp, som lover godt for det kommende landdagsvalg. Stort tillykke til SSW og til Stefan Seidler.

Endelig er Martin Henriksen udtrådt af Sydslesvigudvalget i 2022. Vi takker ham for hans store arbejde. I den anledning vil vi også gerne benytte lejligheden til at byde Merete Dea Larsen velkommen som nyt medlem af Udvalget.

1.2 Udvalgets sammensætning

Sydslesvigudvalget består af 7 medlemmer udpeget af Folketinget efter forholdstalsvalg. I særlige tilfælde kan der udpeges medlemmer, som ikke er medlem af Folketinget. Kulturministeren udpeger formanden blandt de valgte medlemmer. Enhedslistens Christian Juhl er formand for udvalget.

Medlemmer af Sydslesvigudvalget 2021

Christian Juhl (EL)

Martin Henriksen (DF)

Rune Christiansen (RV)

Karina Lorenzen Dehnhardt (SF)

Niels Flemming Hansen (KF)

Birgitte Vind (S)

Anni Matthiesen (V)

2. Sydslesvigudvalgets opgaver

Sydslesvigudvalgets opgaver er beskrevet i Lov om Sydslesvigudvalget og visse tilskudsordninger for det danske mindretal i Sydslesvig.

Udvalgets tre hovedopgaver er:

- 1) At være bindeled mellem det danske mindretal i Sydslesvig og Folketinget
- 2) At rådgive ministre om forhold af betydning for mindretallet,
- 3) At træffe beslutning om fordeling af tilskud til aktiviteter til gavn for mindretallet.

Opgaverne er beskrevet nærmere neden for.

2.1 Bindeled til det danske mindretal i Sydslesvig

Sydslesvigudvalget virker som bindeled mellem det danske mindretal i Sydslesvig og Folketinget. Det indebærer for eksempel, at udvalgets medlemmer deltager i forskellige arrangementer og møder afholdt i de sydslesvigske foreninger, ligesom et samlet udvalg hvert år besøger Sydslesvig i forbindelse med besigtigelsesturen.

2.2 Rådgivning af regeringens ministre

Udvalget kan desuden rådgive kulturministeren og regeringens øvrige ministre om forhold af betydning for det danske mindretal i Sydslesvig.

2.3 Tilskud til aktiviteter til gavn for mindretallet.

Foruden rådgivning træffer udvalget beslutninger om fordelingen af de tilskud, som ydes til gavn for mindretallet fra bevillingen på kulturministerens område. I 2021 var bevillingen på 488,8 mio. kr., og midlerne blev fordelt som henholdsvis driftstilskud, bygge- og anlægstilskud og projektilskud. Udvalget udarbejder hvert år et detaljeret regnskab for bevillingen, som offentliggøres på udvalgets hjemmeside. Den konkrete tilskudsfordeling er dog ligeledes beskrevet i afsnit 3.

3. Sydslesvigudvalgets aktivitetskalender i 2021

3.1 Udvalgets møder

Udvalget holdt 8 ordinære udvalgmøder i 2021. Grundet corona-situationen måtte flere afholdes online i stedet for på Christiansborg som planlagt. Dertil kom underskrivelsen af resultatkontrakter for 2021 samt budgetmøderne, hvoraf førstnævnte også måtte foregå online.

Tabel 1: Udvalgmøder 2021

	Organisation	Begivenhed	Sted
17.02.2021	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgmøde	Online
09.03.2021	Sydslesvigudvalget	Underskrivelse af resultataftaler	Online
24.03.2021	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgmøde	Online
28.04.2021	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgmøde	Online
26.05.2021	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgmøde	Online
23.06.2021	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgmøde	Online
18.08.2021	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgmøde	Online
27.10.2021	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgmøde	Christiansborg
11.11.2021-12.11.2021	Sydslesvigudvalget	Budgetmøder	Flensborg
03.12.2021	Sydslesvigudvalget	Ordinært udvalgmøde	Christiansborg

3.2 Fordeling af driftstilskud via en resultataftale

Med hjemmel i Sydslesvigloven kan udvalget yde driftstilskud til foreninger og organisationer. Tilskudsmodtagerne er forpligtede til at indgå en resultataftale med udvalget. I det følgende beskrives som udgangspunkt tilskuddenes fordeling for 2022, da det er dette arbejde, der har fyldt mest i udvalget i 2021.

Besigtigelsestur 2021.

3.2.1 Ansøgninger om driftstilskud for 2022

Den 19. marts 2021 var der frist for at søge om at indgå en resultataftale med udvalget i 2022. Neden for ses de ni foreninger, som ansøgte om driftstilskud via en resultataftale.

Forhandlergruppen i Flensborg.

Årsmøde på Mikkelberg 2021.

Tabel 2: Ansøgninger om driftstilskud 2022

Forening

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

Dansk Skoleforening for Sydslesvig

Flensborg Avis

Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU)

Sydslesvigsk Forening (SSF)

Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW)

Grænseforeningen

FUEN

3.2.2 Bevilgede driftstilskud 2022

På baggrund af de økonomiske rammer og forhandlinger mellem de enkelte foreninger og Sydslesvigudvalget i forbindelse med udarbejdelse af resultataftale for 2022 traf udvalget endelig beslutning om fordeling af tilskud på et møde afholdt den 3. december 2021. Fordelingen af tilskuddene kan se i tabellen nedenfor sammen med størrelsen på tilskuddene i 2020 og 2021. Nordisk Info blev nedlagt ved udgangen af 2021.

Tabel 3: Fordeling af bevilget driftstilskud 2021

Forening	2020	2021	2022	Resultataftale 2022
Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig	29.036.138	29.181.319	29.473.132	ja
Dansk Skoleforening for Sydslesvig	346.035.081	353.500.000	353.500.000	ja
Flensborg Avis	26.644.691	26.644.691	28.060.226	ja
Nordisk Informationskontor	685.568	500.000		ja
Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU)	36.158.240	36.400.000	36.780.176	ja
Sydslesvigsk Forening (SSF)	25.808.951	26.308.951	26.583.732	ja
Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW)	3.707.629	3.707.629	3.746.353	ja
Grænseforeningen	4.066.000	4.066.000	4.108.467	ja
FUEN	-	200.000	200.000	ja
I alt drift DKK	472.142.298	480.503.590	482.452.086	

Kilder: Høringsnotat til kulturministeren om Sydslesvigudvalgets tildeling af driftstilskud for 2020, 2021 og 2022.

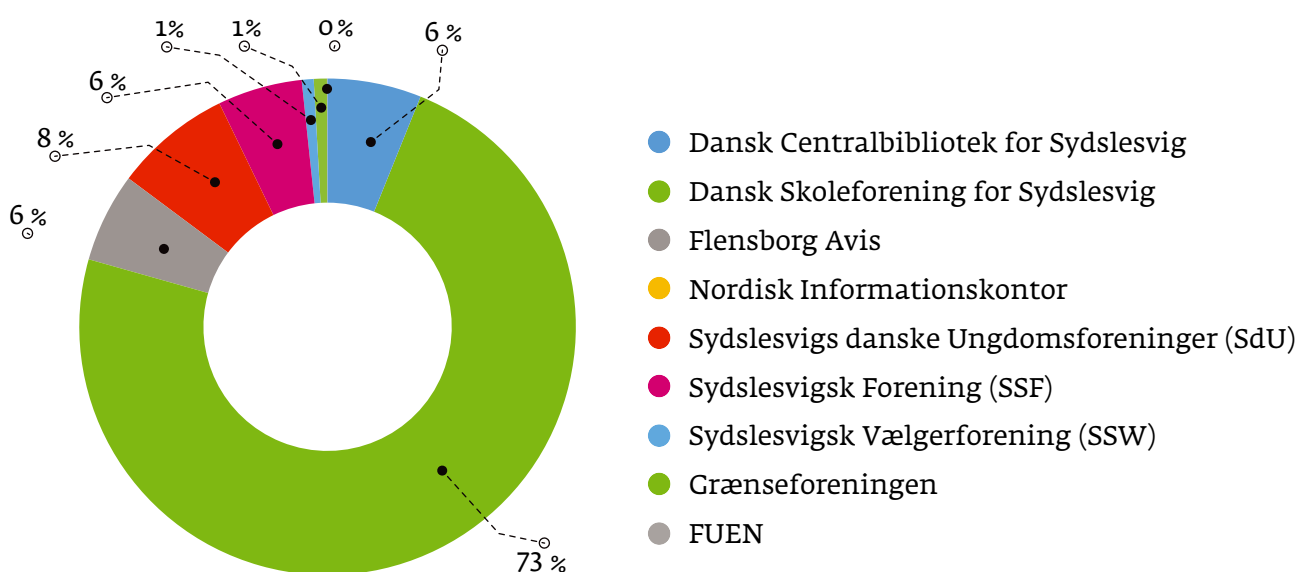
I resultataftalerne er der opstillet konkrete mål og resultatkrav for foreningernes virksomhed, ligesom de indeholder regnskabstal, budgettal og nøgletal for foreningerne. Endvidere er de enkelte foreningers historie beskrevet, idet resultataftalerne, udover at være et økonomisk styringsredskab, har et helt klart oplysnings sigte, ikke blot i forhold til Sydslesvigudvalget, men også i forhold til den brede offentlighed i Danmark. Resultataftalerne omfatter som udgangspunkt hele

Christian Juhl (EL) og Flemming Meyer.

tilskudsmodtagernes virksomhed, dog under hensyntagen til, at mange modtager en stor del af deres samlede indtægter fra anden side – eksempelvis fra Slesvig-Holsten.

Figur 1 viser den forholdsmæssige fordelingen af driftsmidlerne. Heraf kan det ses, at Dansk Skoleforening for Sydslesvig modtager størstedelen af det samlede driftstilskud. I tabel 4. vises hvor stor en andel af de enkelte foreningers samlede tilskud, der stammer fra den danske stat.

Figur 1: Fordeling af driftstilskud 2022

Tabel 4: Budgetteret indtægtsfordeling 2022

Forening	Dansk andel	Tysk andel	Øvrige	I alt
Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig (samlede budget)	86	11	3	100
Dansk Skoleforening for Sydslesvig	48	44	8	100
Flensborg Avis	63		37*	100
Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU)	38	44	18	100
Sydslesvigsk Forening (SSF)	61	13	26	100
Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW)	79	14	7	100
Grænseforeningen**	100			100
FUEN	2	4	94	100

Kilder: Resultataftaler 2022

*heraf 9 pct. dansk mediestøtte

**Det offentlige tilskud udgør 32 pct.

Du kan læse resultataftalerne her.

3.3 Fordeling af bygge- og anlægstilskud 2021

Ud over driftstilskud kan Sydslesvigudvalget yde bygge- og anlægstilskud, jf. Sydslesviglovens § 14. Fristen for ansøgningen var 1. september 2020 og udvalget modtog 7 ansøgninger og valgte at imødekomme 4.

Tabel 5: Fordeling af bygge- og anlægstilskud (kr.)

Ansøger	Projekt	2021
Sydslesvigsk Forening	List Danske Kultur- og forsamlingshus. Sanering af WC-faciliteter	894.000
Sydslesvigsk Forening	Tagsanerining af SSF´s sekretariatsbygning i Büdelsdort	357.600
Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger	Afvanding Engelsbycentret	1.302.747
Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger	Brandsikring Engelsbycentret	1.302.747
I alt		3.857.095

Budgetmøde på Dansk Centralbibliotek 2021.

3.4 Fordeling af projekttilskud 2021

Med hjemmel i Sydslesviglovens § 2 og § 15 kan udvalget yde foreninger og organisationer tilskud til enkeltstående projekter, hvis varighed ikke overstiger tre år.

Sydslesvigudvalget fastsætter en tilskudspolitik for fordelingen af projekttilskud, jf. Sydslesviglovens § 15, stk. 2.

I sin tilskudspolitik for 2021 besluttede udvalget, at de ønskede at støtte projekter inden for følgende 3 indsatsområder:

- 1) Tilskud til aktiviteter, der har til formål generelt at øge vidensniveauet om det danske mindretal i Danmark, både aktuelt og historisk, herunder til aktiviteter rettet mod undervisningssektoren.
- 2) Tilskud til aktiviteter, der har til formål at understøtte og øge trivslen blandt socialt udsatte medlemmer af det danske mindretal, herunder aktiviteter rettet mod børn og unge fra socialt udsatte familier, hvor formålet bl.a. er at fastholde disse som aktive deltagere i mindretallet.
- 3) Aktiviteter, der støtter det danske mindretals deltagelse i det nordiske samarbejde.

Der var frist for ansøgning om projekttilskud for 2021 den 1. december 2020. Udvalget modtog 5 ansøgninger fra 4 forskellige ansøgere og besluttede at støtte 2 projekter med i alt ca. 3,7 mio. kr.

Tabel 6: Projekttilskud 2021

Ansøger	Projekt	Varighed	Beløb (kr.)	Fuld bevilling
Grænseforeningen	Minority ChangeMaker Programme	2021-2023*	3.095.225	ja
Grænseforeningen	Genforén dit fællesskab	2021	490.000	ja

Kilde: Høringsnotat 2021

3.5 Korte resuméer af de enkelte projekter

3.5.1 Minority ChangeMaker Programme

Minority Changemaker Programme er et dannelsesprojekt for unge fra mindretal i hele Europa. Kernen i projektet er et tre-måneders højskoleophold på Jaruplund Højskole i foråret 2021, 2022 og 2023, der kombinerer alment dannende højskole med undervisning på universitetsniveau. Der vil deltage 30-40 unge i alderen 18-30 år fra forskellige nationale og sproglige mindretal i Europa samt unge, der interesserer sig for emnet. Projektet skal synliggøre grænselandets udvikling fra konflikt til fredelig sameksistens.

Aktuel status: På grund af COVID-19 epidemien er projektstart udskudt til sommeren 2022.

3.5.2 Genforén dit fællesskab

Under overskriften "Genforen dit fællesskab" er formålet at øge kendskabet til grænselandet og det danske mindretal hos elever i grundskolens 7. og 8. klasse samt at øge lysten til at møde mindretallets unge, når muligheden igen byder sig. Det sker gennem en konkurrence, hvor eleverne under inddragelse af grænselandet skal komme med bud på, hvordan fællesskaber kan genforenes. Til inspiration får de deltagende klasser besøg af en konsulent fra Grænseforeningen og mulighed for digitale møder med unge fra mindretallet.

Aktuel status: på grund af COVID-19 epidemien lykkedes det ikke at realisere alle projektets målsætninger i 2021, ligesom bl.a. en skolerejse til Sydslesvig først finder sted i 2022.

Sydslesvigudvalget og dets sekretariat.

4. Tilsynsvirksomhed

Med hjemmel i Sydslesvigloven fører udvalget tilsyn med tilskudsmodtagernes anvendelse af tilskud. Udvalget følger løbende de sydslesvigske foreningers arbejde og aktiviteter og kontrollerer på den måde, at tilskuddenes anvendelse svarer til de krav, der er stillet fra udvalgets side. Dette sker blandt andet via en række stedlige besøg hos mindretallets foreninger, på udvalgets besigtigelsestur til Sydslesvig, og på de årlige budgetmøder i Flensborg. Som følge af Sydslesvigloven er der desuden gennemført en række tiltag, som skal systematisere og supplere dette tilsynsarbejde. Konkret skal foreninger og institutioner på forskellig vis redegøre for, hvordan tilskuddene er blevet anvendt.

Endvidere aflægger udvalgets sekretariat i Kulturministeriet årligt en rapport til udvalget om tilskudsmodtagernes årsrapporter og regnskaber. Udvalgets arbejde med de forskellige tiltag i 2021 er nærmere beskrevet herunder.

4.1. Kulturministeriets gennemgang af årsrapporter og årsregnskaber 2020

Tilskudsmodtagerne skal på baggrund af den gældende regnskabsbekendtgørelse aflægge rapport og regnskab til Sydslesvigudvalget og Kulturministeriet.

Udvalgets sekretariat i Kulturministeriet afgiver årligt en opfølgingsrapport til udvalget om de modtagne rapporter, jævnfør Sydslesviglovens § 19.

Sekretariatet fremlagde og gennemgik rapport om årsregnskaber og revisionsprotokollater for 2020 for de sydslesvigske foreninger og organisationer den 27. oktober 2021. Det var sekretariatets vurdering, at hovedparten af foreningerne i al væsentlighed har opfyldt kravene i regnskabsbekendtgørelsen, og at størstedelen af foreningerne har arbejdet aktivt for at imødekomme revisors bemærkninger afgivet i 2019.

I forbindelse med gennemgang af årsregnskaber og revisionsprotokollater samt projektregnskaber var sekretariatet heller ikke blevet bekendt med forhold, der kunne give anledning til at konkludere, at de udbetalte tilskud ikke var anvendt i overensstemmelse med Sydslesvigudvalgets afgørelser.

4.2. Midtvejsrapporteringer på resultataftaler for 2021

Som nævnt i afsnit 3.2 skal driftstilskudsmodtagere indgå en resultataftale med udvalget, hvori der blandt andet skal opstilles konkrete og målbare resultatkrav og - mål for foreningernes virke. Som led i opfølgningen på aftalerne skulle foreningerne senest den 15. juli 2021 aflevere en midtvejsrapportering til udvalget.

Budgetmøde på Dansk Centralbibliotek 2021.

Her skulle de gøre status over målopfyldelsen pr. 1. juli 2021, ligesom de skulle redegøre for deres forventede målopfyldelse ved udgangen af året.

På grund af COVID-19 er foreningerne som et supplement i 2021 blevet bedt om at angive, i hvilket omfang sundhedskrisen særskilt har påvirket aktivitetsniveauet og økonomien. Dette bl.a. for forberede udvalgets drøftelser om budget 2022 og eventuelle tiltag i 2021. Udvalget gennemgik rapporterne på mødet den 26. august og konstaterede, at foreningerne trods restriktioner og aflysninger havde formået at realisere store dele af de opstillede mål- og resultatkrav, ligesom der ikke var tale om, at foreningerne var økonomisk nødlidende.

4.3 Besigtigelsesturen til Sydslesvig

Besigtigelsesturen foregik den 27.-28. september. I løbet af besøget besøgte udvalget blandt andet.:

- Vimmersbøl danske skole, hvor udvalget kunne se de nye bygninger og få en orientering om planerne for etablering af et nyt dagtilbud.

- List danske forsamlingshus, hvor Sydslesvigsk Forening fortalte om planerne om at etablere en kunstnerlejlighed
- Sild Danske Skole, hvor udvalget kunne se, hvor langt den omfattende renovering og ombygning var kommet.
- Nibøl Daginstitution, hvor Skoleforeningen fortalte om daginstitutionsarbejde i Sydslesvig.
- Mikkelberg Nordisk Center for Kunst og Cricket, hvor ledelsen fortalte om planerne for at styrke stedets kulturelle profil.

4.4 Budgetmøder

Udvalget afholdt budgetmøder med de sydslesvigske foreninger og organisationer den 11.-12. november 2021 på Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. På budgetmøderne redegør foreningerne for deres aktiviteter og udfordringer på baggrund af de foreliggende udkast til resultataftaler, som foreningerne i samarbejde med udvalgets sekretariat har udarbejdet forud for det enkelte møde. Udvalget har hermed lejlighed til at stille opklarende spørgsmål samt kvalificere de foreliggende udkast. Dette medvirker til, at den endelige bevillingstildeling sker på et så oplyst grundlag som muligt.

Følgende foreninger deltog på budgetmøderne:

- Grænseforeningen
- Dansk Skoleforening for Sydslesvig
- Federal Union of European Nationalities
- Sydslesvigsk Forening
- Nordisk Informationskontor
- Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
- Sydslesvigs Vælgerforening
- Flensborg Avis
- Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger
- Dansk Kirke i Sydslesvig*
- Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig*
- Dansk Kirke i Sydslesvig og Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig modtager ikke driftstilskud fra Sydslesvigudvalget.

5. Øvrige begivenheder i Sydslesvig

Både Folkemødet på Bornholm og de danske årsmøder i Sydslesvig blev afviklet i skyggen af COVID-19 epidemien. Det betød, at meget færre mennesker kunne samles, ligesom en del debat og aktivitet fandt sted elektronisk. Udvalgets formand deltog dog både på Bornholm og i Sydslesvig og holdt blandt andet tale ved årsmødet på Hans-Helgesen Skolen i Frederiksstad.

6. Udvalgets vederlæggelse

I alt er givet 134.000 kr. i vederlag til udvalgets medlemmer.

7. Afslutning og perspektivering

Der er ingen tvivl om, at Covid-19 har sat sig sine spor ikke mindst syd for grænsen, hvor man sætter meget stor pris på besøg fra Danmark. De mange aflyste koncerter, foredrag og teaterforestillinger har betydet, at mange har måttet undvære deres danske kulturelle vitaminer. Mindretallets foreninger er heldigvis robuste og er i hvert fald økonomisk kommet nogenlunde helskindet igennem krisen. Også selvom internethastigheden, de digitale muligheder syd for grænsen og skiftende retningslinjer har været en udfordring. Der skal dog ikke herske tvivl om, at vi fra Sydslesvigudvalgets side ser frem til, at vi nu igen kan mødes fysisk uden at skulle tænke på karantæne, mundbind og afstandskrav. Vi ser frem til de danske årsmøder i Sydslesvig til juni og til den kommende besigtigelsestur i september – og sidst men ikke mindst budgetmødet i november.

Der bliver nok at tage fat på i det kommende år. Politisk set bliver det ikke mindst meget spændende at se, om SSW kan fortsætte de flotte takter fra Landdagsvalget, når der senere på året afholdes delstatsvalg i Slesvig-Holsten. Det krydser vi fingre for.

